

מאזן ודוח כספי

ליום 31 בדצמבר 2012

מאזן ודוח כספי

ליום 31 בדצמבר 2012

תוכן עניינים

תאור פעילות המוסד לביטוח לאומי לתקופה ינואר-דצמבר 2012, דוח מינהלה.....7

דוחות כספיים ליום 31 לדצמבר 2012

31.....	דוח רואה החשבון המבקר.....
32-33.....	דוחות על המצב הכספי.....
34.....	דוחות על הביצוע הכספי.....
35.....	דוחות על השינויים בגרעון בהון.....
36-37.....	דוחות על תזרימי המזומנים.....
38-81.....	באורים לדוחות הכספיים.....
85.....	דין וחשבון של אקטואר המוסד.....

תאור פעילות המוסד לביטוח לאומי
לתקופה ינואר - דצמבר 2012 דוח מינהלה

תאור פעילות המוסד לביטוח לאומי לתקופה ינואר – דצמבר 2012 דוח מינהלה

דוח המינהלה ליום 31 בדצמבר, 2012 סוקר את השינויים העיקריים בפעילות המוסד לביטוח לאומי (להלן - המוסד) בחודשים ינואר - דצמבר, 2012. דוח המינהלה הינו חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדוח התקופתי כמקשה אחת.

א. תאור כללי

המוסד הוא תאגיד כשיר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית. המוסד הוקם בשנת 1954 ומעניק מאז הטבות וביטוח סוציאלי לתושבי מדינת ישראל על פי "חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה - 1995" (להלן - החוק).

בחוק הביטוח הלאומי מעוגנות תוכניות לביטוח זקנה ושארים, אמהות, ילדים, נפגעי עבודה, נכות כללית, סיעוד, אבטלה, פשיטת רגל ופרוק תאגיד. לבד מגמלאות בכסף מעניק המוסד שירותי שיקום והכשרה מקצועית לנכים, לאלמנות ולנפגעי איבה, שרותי סיעוד ושירותי ייעוץ לקשישים.

המוסד מופקד גם על ביצוע חוקים נוספים והסכמים בתחום הביטוח הסוציאלי, החשוב בהם הוא חוק הבטחת הכנסה שנועד להגן על כל משפחה בישראל מפני אובדן הכנסה ולהבטיח קיום בסיסי לאוכלוסיות נזקקות. כמו כן במקרים בהם בחרה המדינה לתגמל אוכלוסיות מסוימות למרות שלא צברו זכויות ביטוחיות, המוסד אינו אלא צינור להעברת כסף זה - תשלום קצבה לא ביטוחית (קצבה הממומנת על ידי הממשלה).

ב-1 בינואר 1995 נכנס לתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי (להלן - חוק הבריאות). על פי סעיף 15 לחוק הבריאות גובה המוסד מהמבוטחים דמי ביטוח בריאות בדרך שבה הוא גובה דמי ביטוח לאומי מהעובדים השכירים והלא שכירים, ואילו ממקבלי הגמלאות גובה המוסד את דמי ביטוח הבריאות ישירות מהקצבה. כמו כן, על פי סעיף 13(א)(5) לחוק הבריאות מימון עלות סל הבריאות לקופות החולים מושלם מתקציב המדינה, כפי שנקבע מידי שנה בחוק התקציב השנתי. ההקצבה כאמור מועברת על ידי משרד הבריאות למוסד. המוסד מחלק את כספי דמי ביטוח הבריאות שגבה יחד עם כספי השלמת הסל לקופות החולים על פי נוסחת הקפיטציה שנקבעה בחוק הבריאות.

ב. סביבה עסקית

המוסד כפוף להוראות חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה - 1995, והתקנות שהותקנו על פיו.

ג. מצב כספי

תמצית דוחות על המצב הכספי (במיליוני ש"ח):

<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>נכסים</u>
		<u>נכסים שוטפים:</u>
4,027	4,017	חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין – דמי ביטוח
1,355	1,269	חובות הציבור
<u>791</u>	<u>849</u>	נכסים שוטפים אחרים
6,173	6,135	
		<u>נכסים שאינם שוטפים:</u>
192,066	210,600	איגרות חוב של ממשלת ישראל
4,734	5,172	ממשלת ישראל
<u>922</u>	<u>1,139</u>	נכסים אחרים
197,722	216,911	
		<u>סך הכל נכסים</u>
<u>203,895</u>	<u>223,046</u>	<u>התחייבויות</u>
4,187	4,697	התחייבויות שוטפות
		<u>התחייבויות שאינן שוטפות:</u>
4,342	4,697	התחייבויות בגין זכויות עובדים
382,541	439,868	קרנות הביטוח
<u>343</u>	<u>334</u>	התחייבויות אחרות
387,226	444,899	
		<u>גרעון בהון</u>
<u>(187,518)</u>	<u>(226,550)</u>	
		<u>סך הכל התחייבויות וגרעון בהון</u>
<u>203,895</u>	<u>223,046</u>	

סך המאזן ליום 31.12.2012 מסתכם ב- 223,046 מיליוני ש"ח לעומת 203,895 מיליוני ש"ח ליום 31.12.2011. עיקר העלייה במאזן נובעת מגידול בהשקעה באיגרות חוב של ממשלת ישראל ובמקביל גידול בהתחייבויות בגין קרנות הביטוח ובגרעון בהון.

הנכסים השוטפים ליום 31.12.2012 הסתכמו ב- 6,135 מיליוני ש"ח ומהווים כ- 2.8% מסך המאזן, לעומת הנכסים השוטפים ליום 31.12.2011 אשר הסתכמו ב- 6,173 מיליוני ש"ח והיוו כ- 3% מסך המאזן באותו מועד. עיקר הקיטון בנכסים השוטפים נובע מירידה ביתרות חובות הציבור.

ההתחייבויות השוטפות ליום 31.12.2012 הסתכמו ב- 4,697 מיליוני ש"ח ומהוות כ- 2.1% מסך המאזן, לעומת ההתחייבויות השוטפות ליום 31.12.2011 אשר הסתכמו ב- 4,187 מיליוני ש"ח והיוו כ- 2% מסך המאזן באותו מועד. עיקר העלייה בהתחייבויות השוטפות נובעת מעליה ביתרת ממשלת ישראל.

נכסים שאינם שוטפים ליום 31.12.2012 הסתכמו ב- 216,911 מיליוני ש"ח ומהוות כ- 97% מסך המאזן, לעומת נכסים שאינם שוטפים ליום 31.12.2011 אשר הסתכמו ב- 197,722 מיליוני ש"ח והיוו גם כ- 97% מסך המאזן באותו מועד. עיקר הגידול בנכסים שאינם שוטפים נובע מעליה בהשקעות באיגרות חוב של ממשלת ישראל.

התחייבויות שאינן שוטפות ליום 31.12.2012 הסתכמו ב- 444,899 מיליוני ש"ח ומהוות כ- 199% מסך המאזן. לעומת התחייבויות שאינן שוטפות ליום 31.12.2011 אשר הסתכמו ב- 387,226 מיליוני ש"ח והיוו כ- 190% מסך המאזן באותו מועד. עיקר הגידול נובע מהגידול בקרנות הביטוח בשל עלייה במספר הזכאים הנכללים בחישוב קרנות הביטוח, מעבר בין וקטור ריביות 2012 לעומת 2011, עדכון לוחות התמותה ועדכון הסכום הבסיסי של הגמלאות. ראה גם באור 16 לדוחות הכספיים.

הגרעון נטו ליום 31.12.2012 הסתכם ב- 226,550 מיליוני ש"ח לעומת 187,518 מיליוני ש"ח ביום 31.12.2011. השינוי בגרעון בהון נובע מתוספת בגרעון נטו השנה שהסתכם ב- 39,184 מיליוני ש"ח וקיטון של 153 מיליוני ש"ח שנבעו מעודף בגין הערכה מחדש של מבנים.

איגרות חוב של ממשלת ישראל-

המוסד משקיע את יתרות הכספים באיגרות חוב מסדרות מיוחדות המונפקות עבורו על ידי בנק ישראל.

האיגרות המונפקות הן משני סוגים בתנאים המופרטים להלן. ההשקעה בתקופת הדוח מתחלקת באופן שווה בין שני הסוגים. האיגרות צמודות למדד המחירים לצרכן ונושאות ריבית צמודה, המשולמת אחת לשישה חודשים.

- איגרות חוב מסוג "עיבל": איגרת ל- 20 שנה הנושאת ריבית צמודה למדד המחירים לצרכן בשיעור שנתי של 5.5% כאשר מדד הבסיס הוא המדד אשר פורסם בחודש ההשקעה. האיגרת נפרעת ב-12 תשלומים שנתיים החל מהשנה התשיעית.
- איגרות חוב בריבית משתנה : איגרת ל-17 שנה הנושאת ריבית צמודה למדד המחירים לצרכן כאשר מדד הבסיס הוא המדד המתייחס לחודש ההשקעה. האיגרת נפרעת ב-12 תשלומים שנתיים החל מהשנה השישית. הריבית על איגרת זו נקבעת על פי מועד ההנפקה בשיטה שהוסכמה עם משרד האוצר והיא מותאמת לריבית על איגרות חוב, המונפקות על ידי הממשלה באותו חודש. שיעור הריבית ליום 31 בדצמבר 2012 היה 1.7%.

החל משנת 2009 איגרות החוב מוצגות לפי שיטת השווי ההוגן. המודל שיושם לצורך הערכת השווי ההוגן הוא מודל היוון תזרימי מזומנים לפי וקטור ריביות של איגרות תלוש אפס (Zero Coupon).

סך השקעות המוסד באיגרות חוב ליום 31 בדצמבר 2012, לפי עלות מתואמת הינה 169,179 מיליוני ש"ח. השווי הוגן ליום 31.12.2012 עומד על 210,600 מיליוני ש"ח.

נכסים אחרים -

נכסים אחרים כוללים רכוש קבוע בסך של 880 מיליוני ש"ח. בשנת הדוח המוסד התקשר עם שמאי מקרקעין שהינם מעריכי שווי מקצועיים בלתי תלויים, על מנת לקבוע את השווי ההוגן של הקרקע והמבנים שבבעלותו. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לראיות מבוססות שוק. יום הערכה מחדש הינו 31 בדצמבר 2012. עקב השימוש במודל הערכה מחדש נוצרה קרן הערכה מחדש שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2012 הינה 153 מיליוני ש"ח.

קרנות הביטוח -

קרנות הביטוח הן אומדני התחייבויות של ענפי הביטוח בסוף שנת הדיווח כלפי המבוטחים, שלגביהם נוצרה עד יום המאזן עילה לזכאות לגימלה. קרנות הביטוח מתייחסות לענפים: זקנה ושארים, נכות כללית, נפגעי עבודה וסיעוד המוגדרים על ידי המוסד כענפים ארוכי טווח. הקרנות מבוססות על תחשיביים אקטואריים, על בסיס הנחות יסוד שנקבעו על ידי מנהלת המוסד.

חישוב ההתחייבות נערך על פי סכום הזכאות העומד לזכות המבוטח ביום המאזן, תוך התאמה לשינוי בסכום הקיצבה המעודכן נכון למועד החישוב.

קרנות הביטוח מוצגות לפי שיטת השווי ההוגן. שיעורי הריבית בהם נעשה שימוש בחישוב הערך הנוכחי של ההתחייבויות בגין קרנות הביטוח הינם וקטור ריביות של איגרות תלוש אפס (Zero Coupon).

ד. תוצאות הפעילות:

תמצית דוחות על הביצוע הכספי (במיליוני ש"ח):

<u>2010</u> *	<u>2011</u> *	<u>2012</u>	<u>הכנסות</u>
46,242	51,177	52,685	הכנסות מעסקאות שאינן חליפין
15,334	12,188	21,973	הכנסות מעסקאות חליפין
61,576	63,365	74,658	סך הכל הכנסות
			<u>הוצאות</u>
48,471	51,419	55,578	גמלאות ותשלומים אחרים
33,921	27,716	56,971	גידול בקרנות הביטוח
1,373	1,069	1,293	שכר ואחרות
83,765	80,204	113,842	סך הכל הוצאות
(22,189)	(16,839)	(39,184)	גרעון נטו, לשנה

* סווג מחדש

הכנסות מדמי ביטוח:

הכנסות המוסד מדמי ביטוח ממעסיקים ומלא שכירים (כולל שיפוי האוצר) בשנת 2012 הסתכמו ב- 34,540 מיליוני ש"ח לעומת 33,888 מיליוני ש"ח בשנת 2011 המשקפות עלייה של 1.9% כתוצאה מהסיבות הבאות:

- גידול כולל של 5.5% בנפח השכר של המועסקים המבטא גידול של 2.8% בשכר הממוצע החודשי ו- 2.6% במספר המועסקים, לעומת שנת 2011.
- בהתאם לחוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב (2011) הוחזרה התקרה לתשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות מ-9 ל-5 פעמים הסכום הבסיסי החל מ-1.1.2012. הפחתה זו מוערכת בכ-800 מיליוני ש"ח.

הכנסות מדמי ביטוח ממעסיקים ומלא שכירים (במיליוני ש"ח):

דמי ביטוח מעסיקים	2012	2011	גידול\ (קיטון) ב- %
הכנסות דמי ביטוח ממעסיקים	29,246	28,670	2
שיפוי אוצר	2,216	2,169	2.2
בניכוי הוצאות הפרשה לחובות מסופקים	(198)	(200)	(1)
סה"כ דמי ביטוח מעסיקים	31,264	30,639	2

דמי ביטוח לא שכירים	2012	2011	גידול\ (קיטון) ב- %
הכנסות דמי ביטוח מלא שכירים	3,153	3,104	1.6
שיפוי אוצר	158	173	(8.7)
בניכוי הוצאות הפרשה לחובות מסופקים	(35)	(28)	25
סה"כ דמי ביטוח מלא שכירים	3,276	3,249	0.8

סה"כ הכנסות מדמי ביטוח	34,540	33,888	1.92
------------------------	--------	--------	------

התפלגות הכנסות דמי ביטוח לענפי הביטוח השונים (במיליוני ש"ח):

גידול ב- %	2011	2012	דמי ביטוח מעסיקים
1.2	13,639	13,809	זקנה ושארים
1	5,011	5,063	נכות כללית
3.7	536	556	סיעוד
9.5	2,120	2,322	נפגעי עבודה
3	264	272	נפגעי תאונות
2.4	2,450	2,510	אמהות
1.5	5,807	5,895	ילדים
2.9	680	700	אבטלה
4	123	128	פשיטת רגל
-	9	9	הענקות מטעמי צדק
2	30,639	31,264	סה"כ

גידול ב- %	2011	2012	דמי ביטוח מלא שכירים
0.9	1,511	1,524	זקנה ושארים
0.9	532	537	נכות כללית
-	58	58	סיעוד
0.5	188	189	נפגעי עבודה
3.3	30	31	נפגעי תאונות
0.8	248	250	אמהות
0.7	681	686	ילדים
-	1	1	הענקות מטעמי צדק
0.8	3,249	3,276	סה"כ

הכנסות מהעברות – הכנסות מתקציב המדינה על פי סעיף 32 לחוק:

סעיף 32 לחוק מחייב את אוצר המדינה להשתתף בתקציב המוסד בענפי הביטוח: זקנה ושארים, נכות, סיעוד, אמהות וילדים.

ההכנסות מתקציב המדינה הסתכמו בשנת 2012 ב- 18,145 מיליוני ש"ח לעומת 17,289 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול של כ- 5%. הסיבה העיקרית לעליה הינה גידול בשיעור ההשתתפות בענף ילדים. שיעור ההשתתפות המשוקלל בשנת 2012 עמד על 206.9% מתקבולי דמי הביטוח של הענף (מחודש ינואר ועד חודש מאי 204.5% ומחודש יוני ועד חודש דצמבר 210%) לעומת שיעור השתתפות המשוקלל בשנת 2011 שעמד על 199.75%.

הכנסות מהשתתפות תקציב המדינה לפי הענפים המתוקצבים (במיליוני ש"ח):

ענף	2012	2011	גידול ב- %
זקנה ושארים	2,624	2,579	1.7
נכות כללית	760	752	1
סיעוד	932	865	7.7
אמהות	198	187	5.9
ילדים	13,626	12,901	5.6
הענקות מטעמי צדק	5	5	-
סה"כ	18,145	17,289	4.9

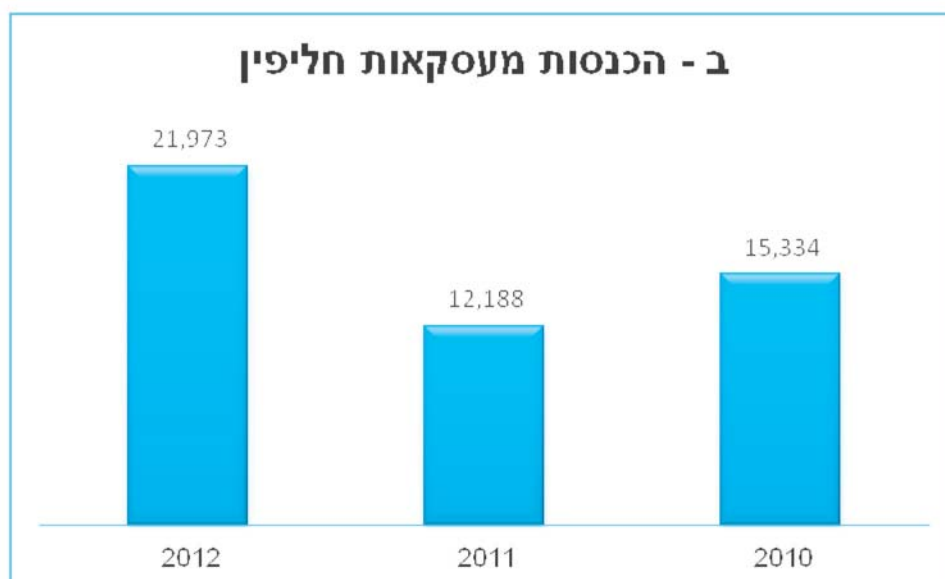
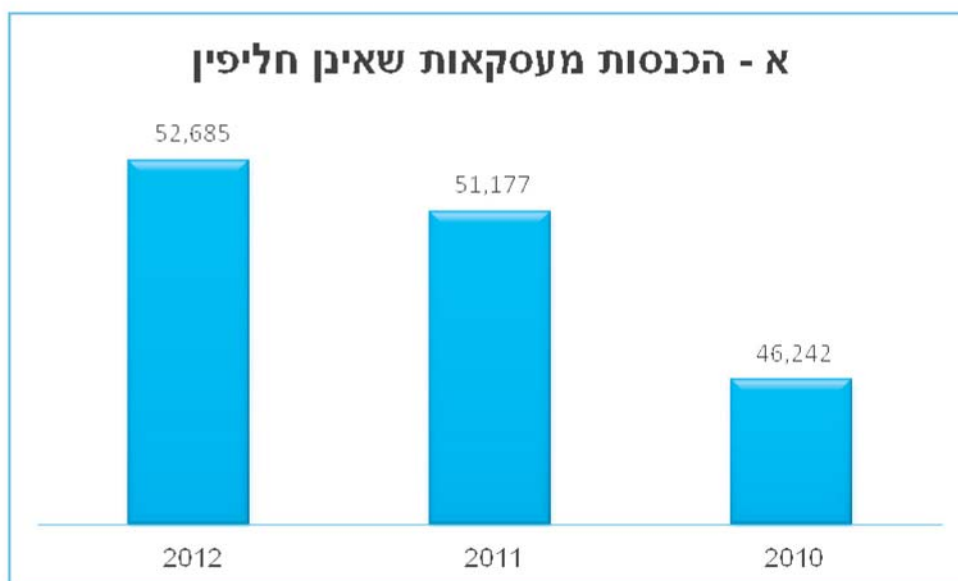
הכנסות מימון –

הכנסות המימון של המוסד לשנת 2012 הסתכמו בכ- 21,568 מיליוני ש"ח לעומת 11,730 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עלייה של 83.9%. הסיבה העיקרית לגידול בהכנסות מימון נובעת מגידול בשערוך איגרות החוב לשווי הוגן שהסתכמה ב- 11,599 מיליוני ש"ח בשנת 2012, לעומת 431 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

תרשים א - הכנסות מעסקאות שאינן חליפין (במיליוני ש"ח)

תרשים ב - הכנסות מעסקאות חליפין (במיליוני ש"ח)

גמלאות ותשלומים אחרים:

הוצאות גמלאות כוללות תשלומים על פי החוק בלבד ואינם כוללות גמלאות הממונות על ידי אוצר המדינה על פי סעיף 9 לחוק ועל פי חוקים והסכמים אחרים. תשלומים אחרים מתייחסים בעיקר לתשלומים בעין ותשלומים אחרים על פי חוק הכוללים: הוצאות בגין שיקום, סיוע משפטי, דמי קבורה, הוצאות ריפוי נפגעי עבודה, תשלומים לספקי סיעוד וכדומה.

הוצאות גמלאות בשנת 2012 הסתכמו ב-55,578 מיליוני ש"ח לעומת 51,419 מיליוני ש"ח בשנת 2011 עלייה של 8.1%.

הסיבות העיקריות שגרמו לעלייה בהוצאות הגמלאות הינן בעיקר:

- גידול במספר מקבלי הגמלאות בשנת 2012 לעומת שנת 2011.
- עדכון הגמלאות והתאמתן לעליית המחירים במשק - עדכון הסכום הבסיסי בינואר 2012, המהווה את הבסיס לתשלום מרבית הגמלאות, בשיעור של 2.6%.

פרוט הוצאות הגמלאות לפי ענפים (במיליוני ש"ח):

גידול ב- %	2011 *	2012	
7	19,480	20,845	זקנה ושארים
6.5	9,775	10,406	נכות כללית
11.9	4,205	4,706	סיעוד
11	3,585	3,975	נפגעי עבודה
18	22	26	נפגעי תאונות
8.9	5,042	5,494	אמהות
4.5	6,727	7,032	ילדים
14.6	2,502	2,864	אבטלה
237	62	209	פשיטת רגל
10.5	19	21	הענקות מטעמי צדק
8.1	51,419	55,578	סה"כ

להלן מספר מקבלי גמלאות בענפים עיקריים*:

גידול ב-%	2011	2012	
3.7	715,066	741,400	זקנה ושארים
3.5	277,653	287,500	נכות כללית
6.1	144,266	153,000	סיעוד
5.7	42,454	44,880	נפגעי עבודה
2.2	163,402	167,000	אמהות
2.1	2,518,000	2,570,000	ילדים
4.6	57,374	60,000	אבטלה

* נלקח מתוך הצעת תקציב לשנת 2013, הכולל נתוני אומדן ביצוע לשנת 2012

הערות לעניין מספר מקבלי הגמלאות:

- מספר מקבלי הגמלאות מתייחס למבוטחי המוסד לביטוח לאומי.
- אמהות - מתייחס למקבלי דמי לידה.
- נפגעי עבודה - מתייחס למקבלי גמלת נכות מעבודה (קבועה, זמנית, תלויים).

קרנות הביטוח:

הגידול בהתחייבויות בגין קרנות הביטוח בשנת 2012 לעומת שנה קודמת הסתכם ב- 57,327 מיליוני ש"ח. ההשפעה שנרשמה בדוח על הביצוע הכספי הינה 56,971 מיליוני ש"ח (ההפרש נזקף לחובת האוצר בגין חלקו בקרנות הביטוח בענפים: סיעוד ונכות כללית).

הסיבות שגרמו לגידול בקרנות הביטוח הינן:

- **ריבית ההיוון** - שיעורי הריבית בהם נעשה שימוש בחישוב הערך הנוכחי של ההתחייבויות הינם וקטור ריבית של אגרות תלוש אפס (Zero Coupon). השינוי בוקטור הריביות בין שנת 2012 לבין שנת 2011 גרם לגידול של 27 מיליארדי ש"ח ביתרת קרנות הביטוח (שנה קודמת - גידול של 1.2 מיליארד ש"ח).

- **שינוי בהנחת תמותה** - בשנת הדוח, בענף זקנה ושארים ובתת ענף תלויים של ענף נפגעי עבודה, נעשה שימוש בטבלאות תמותה עדכניות המבוססות על פרסום הלמ"ס "לוחות תמותה שלמים של ישראל 2006-2010" והתאמה לשינויים בשיעור התמותה לאחר יום 31.12.2008 (נלקח מחוזר פנסיה 1-3-2013 מיום 30 בינואר 2013 של אגף שוק ההון בשרד האוצר). השימוש בטבלאות התמותה הללו הגדיל את קרנות הביטוח בכ-8.2 מיליארד ש"ח.
- **שינוי בהנחת גידול ריאלי בשכר** - בחישוב קרן הביטוח בענף סיעוד הונח קצב גידול ריאלי בשכר הממוצע במשק של 1.2%, לעומת 2% בשנים קודמות. שינוי זה גרם לקיטון בקרנות הביטוח ב-562 מיליוני ש"ח.
- **עדכון הסכום הבסיסי וגידול דמוגרפי** - מעבר לאמור לעיל, ישנם גורמים נוספים הגורמים לגידול בהתחייבויות והם: שינוי דמוגרפי ועדכון הסכום הבסיסי (המשמש כבסיס לחישוב הקצבה). שני הפרמטרים הנ"ל גרמו לגידול של כ-23 מיליארד ש"ח (שנה קודמת גידול של כ-21 מיליארד ש"ח).

פרוט עדכון קרנות הביטוח לפי ענפים (במיליוני ש"ח):

גידול ב- %	2011	2012	
155.7	14,703	37,605	זקנה ושארים
33	9,485	12,607	נכות כללית
93	2,376	4,582	נפגעי עבודה
89	1,152	2,177	סיעוד
105.5	27,716	56,971	סה"כ

שכר עבודה והוצאות כלליות -

הוצאות שכר עבודה והוצאות כלליות מוצגות בניכוי חלקם היחסי של האוצר וקופות החולים, הנובע מביצוע חוקים שונים בדבר מתן גמלאות ומביצוע חוק בריאות ממלכתי, התשנ"ד - 1994.

הוצאות שכר עבודה ונלוות כוללות הוצאות בגין שכר שוטף ועדכון הפרשה לזכויות עובדים בגין פרישה. סך הוצאות השכר מוצגות בניכוי החלק היחסי של האוצר וקופות החולים.

פרוט שכר עבודה ונלוות (במיליוני ש"ח):

גידול (קיטון) ב- %	2011	2012	
(0.8)	864	857	שכר ונלוות
327	82	350	עדכון הפרשה לזכויות עובדים בגין פרישה
28	946	1,207	
24	(270)	(335)	בניכוי - השתתפות גורמי חוץ
29	676	872	סה"כ שכר ונלוות

הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו ב- 422,093 אלפי ש"ח בשנת 2012 (הוצאות בסך של 584,273 אלפי ש"ח בניכוי 162,180 אלפי ש"ח השתתפות גורמי חוץ) לעומת 394,120 אלפי ש"ח בשנת 2011, (הוצאות בסך של 549,464 אלפי ש"ח בניכוי 155,344 השתתפות גורמי חוץ) גידול של כ- 7%.

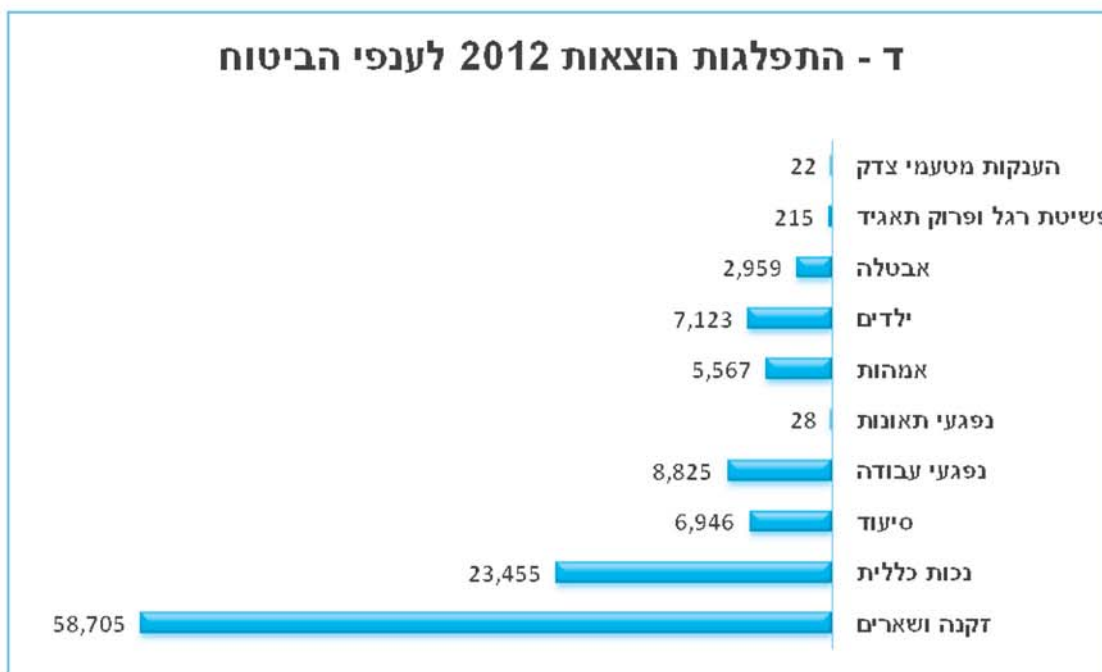
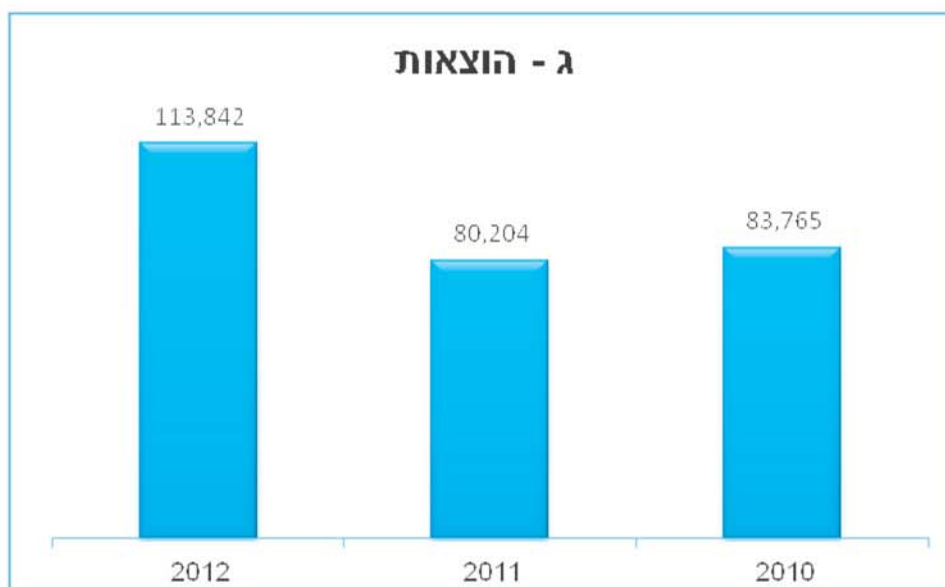

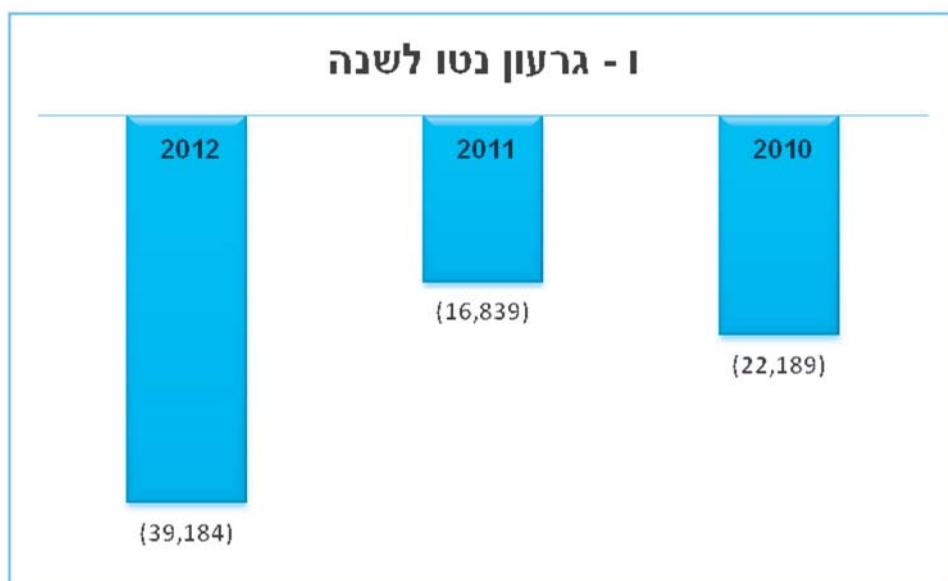
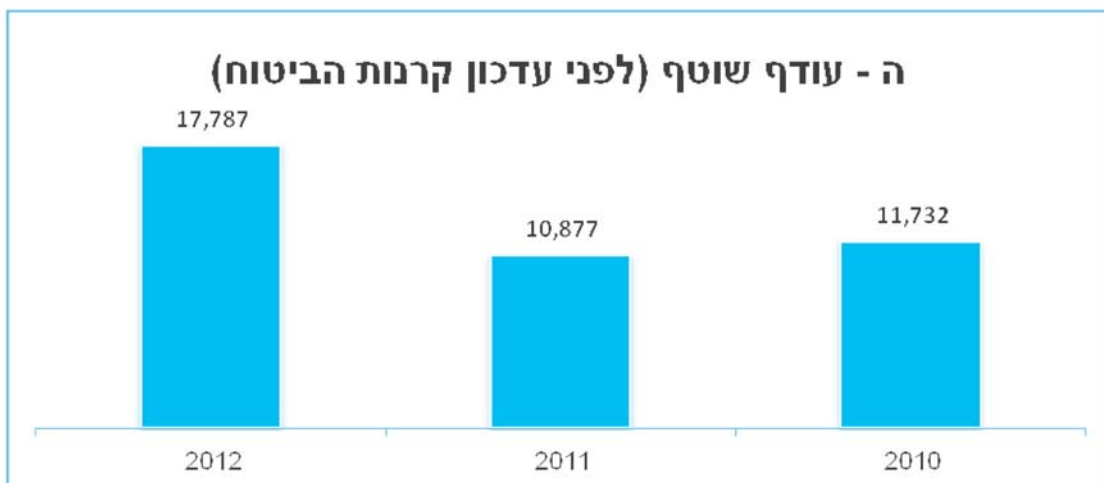
תרשים ג - הוצאות (במיליוני ש"ח)

תרשים ד - התפלגות הוצאות 2012 בין ענפי הביטוח (במיליוני ש"ח)

תרשים ה - עודף שוטף (לפני עדכון קרנות הביטוח) (במיליוני ש"ח)

תרשים ו - גרעון נטו לשנה (במיליוני ש"ח)

נזילות ומקורות מימון –

ליום 31.12.2012 למוסד הון חוזר חיובי בסך 1,438 מיליוני ש"ח לעומת 1,986 מיליוני ש"ח ב- 31.12.2011. הקיטון בהון החוזר נובע מגידול ביתרת ממשלת ישראל שבהתחייבויות השוטפות.

היחס השוטף של המוסד ב- 31.12.2012 הוא 1.3 לעומת 1.47 ב- 31.12.2011.

מדיניות המוסד הינה להשקיע את יתרות הכספים באיגרות חוב מסדרות מיוחדות, המונפקות עבורו על יד בנק ישראל (ראה גם באור 9 לדוחות הכספיים).

ה. ארועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

לאחר תום שנת 2012 התקבלו מספר שינויים העשויים להשפיע על תקציב המוסד. להלן פרוט תיקוני החקיקה העיקריים ואומדן מינהלת המוסד על פעילותו :

א. בענפי הגמלאות:

- **העלאת גיל פרישה** - בשנת 2010 הסתיים השלב הראשון של העלאת גיל הפרישה לגברים מ-65 ל-67 ולנשים מ-60 ל-62. עד ינואר 2012 גיל הפרישה לנשים נשאר 62. בחקיקה המקורית החל מינואר 2012 גיל הפרישה לנשים היה אמור לעלות בהדרגה ל-64. הכנסת בתיקון חוק מינואר 2012 דחתה את מועד ההעלאה הדרגתית מ-62 ל-64 בחמש שנים.

יש לציין ששינויים בגיל הפרישה משפיעים גם על גמלאות אחרות של הביטוח הלאומי והבולטות שבהן מלבד קצבת הזקנה הן קצבת הנכות וגמלת הסיעוד.

- **זקנה ושורים** - הרחבת הזכאות לקצבת זקנה לעקרות בית שנולדו לפני 1.1.1931

- **אבטלה** - הוארכה תקופת הוראת השעה בהתייחס למימון ענף אבטלה באמצעות העברה מיתרות ענף ילדים עד לתאריך 31.12.2014.

נכות כללית:

במהלך שנת 2012 נעשו מספר תיקונים המשפיעים על גמלת ילד נכה בתחולה מ- 1.1.2012

- העלאת הגמלה לילדים התלויים לחלוטין בעזרת הזולת.
- מתן גמלה בשיעור של 50% לילדים הסובלים מתפקוד לקוי ב- 2 הגפיים.
- מתן גמלה של 50% (במקום 100%) לילדים הזקוקים להשגחה קבועה.
- מתן גמלה לילדים הסובלים ממחלה אחת ולהם 3 עילות מתוך רשימה של 7 או שהם סובלים מיותר ממחלה אחת ולהם 4 עילות מתוך 7.

שר"מ - תשלום שר"מ החל מיום ה- 31 במקום מהיום ה- 91.

ב. גבייה ודמי ביטוח -

בחודש אוגוסט 2012 אושר החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012. במסגרת החוק נקבע, בין היתר, כי שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה ממעסיקים על החלק העולה על 60% מהשכר הממוצע יעלה באופן הדרגתי. החל מינואר 2013 ועד דצמבר 2013 תוספת של 0.6%. ותוספת של 0.5% בשנים 2014 ו-2015. במקביל תיערך התאמה של אחוז ההשתתפות בשיפוי לפי סעיף 32ג(1).

ג. העברת יתרות נכסים מענף ילדים לענפים גרעוניים בשנת 2012 -

לאחר ישיבת ועדת הכספים וההשקעות של המוסד מיום 20.03.2013 ומנהלת המוסד מיום 17.03.2013 הוסכם על העברת הסכומים הנדרשים לצורך איפוס הגירעונות בענפים סיעוד אימהות, נכות כללית והענקות מטעמי צדק מיתרות ענף ילדים כדלהלן:

ענף	סכום להעברה (במיליוני ש"ח)
סיעוד	3,231.4
אמהות	2,625.2
נכות כללית	645.5
הענקות מטעמי צדק	8.3
סך הכל	6,510.4

ו. פעילות עבור אחרים

דמי ביטוח בריאות:

ב-1 בינואר 1995 נכנס לתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי. ממועד תחולת החוק מנועות קופות החולים לגבות דמי ביטוח לכיסוי סל הבריאות. על פי סעיף 15 לחוק הבריאות גובה המוסד מהמבוטחים דמי ביטוח בריאות בדרך שבה הוא גובה דמי ביטוח לאומי מהעובדים השכירים והלא שכירים, ואילו ממקבלי הגמלאות גובה המוסד את דמי ביטוח הבריאות ישירות מהקצבה. כמו כן, השלמת מימון סל הבריאות מועברת אף היא ממושרד הבריאות למוסד.

המוסד מחלק את כספי דמי ביטוח הבריאות שגבה יחד עם כספי השלמת הסל לקופות החולים על פי נוסחת הקפיטציה שנקבעה בחוק הבריאות.

השתתפות בהוצאות מינהל -

על פי הוראות סעיף 15(ג) לחוק הבריאות, נושאות קופות החולים בחלק יחסי מהוצאות המנהל וכלליות בשיעור שנקבע בתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הוצאות המוסד), התשנ"ה - 1995. השתתפות קופות החולים מוגבלת לתקרה של 0.5% מתקבולי דמי ביטוח בריאות (לא כולל הוצאות שמיוחסות באופן ישיר).

השתתפות קופות החולים בשנת 2012 בהוצאות המוסד הסתכמו ב- 90.6 מיליוני ש"ח (שנת 2011 - 87 מיליוני ש"ח).

להלן נתוני גביית דמי ביטוח בריאות (במיליוני ש"ח):

גידול ב- %	2011	2012	גביית דמי ביטוח בריאות
3.9	14,105	14,665	מעסיקים
3.4	1,692	1,750	לא שכירים
5.3	1,617	1,703	גבייה ממוקבלי גמלאות
16.6	12	14	סעיף 58
4.05	17,426	18,132	סה"כ לפני ניכויים
12.6	(1,686)	(1,899)	ניכויים על פי חוק
3.1	15,740	16,233	סה"כ דמי ביטוח בריאות

השלמת סל וקרן לנפגעי תאונות (במיליוני ש"ח):

גידול ב- %	2011	2012	
12	13,256	14,852	השלמת סל - שנה שוטפת
52	(782)	(1,190)	קיזוזים משנה קודמת
5.2	404	425	קרן לפצועי נפגעי תאונות
9.4	12,878	14,087	סה"כ להעברה לקופות

תשלומי גמלאות מכח סעיף 9 לחוק, הסכמים וחוקים שונים:

המוסד מבצע תשלומי גמלאות שאינן נכללות בחוק הביטוח הלאומי. תשלומים אלו ממומנים על ידי אוצר המדינה ומשרד הבטחון. גמלאות אלה אינן נחשבות כגמלאות גבייתיות ועל כן לא מופיעות בדוחות על הביצוע הכספי.

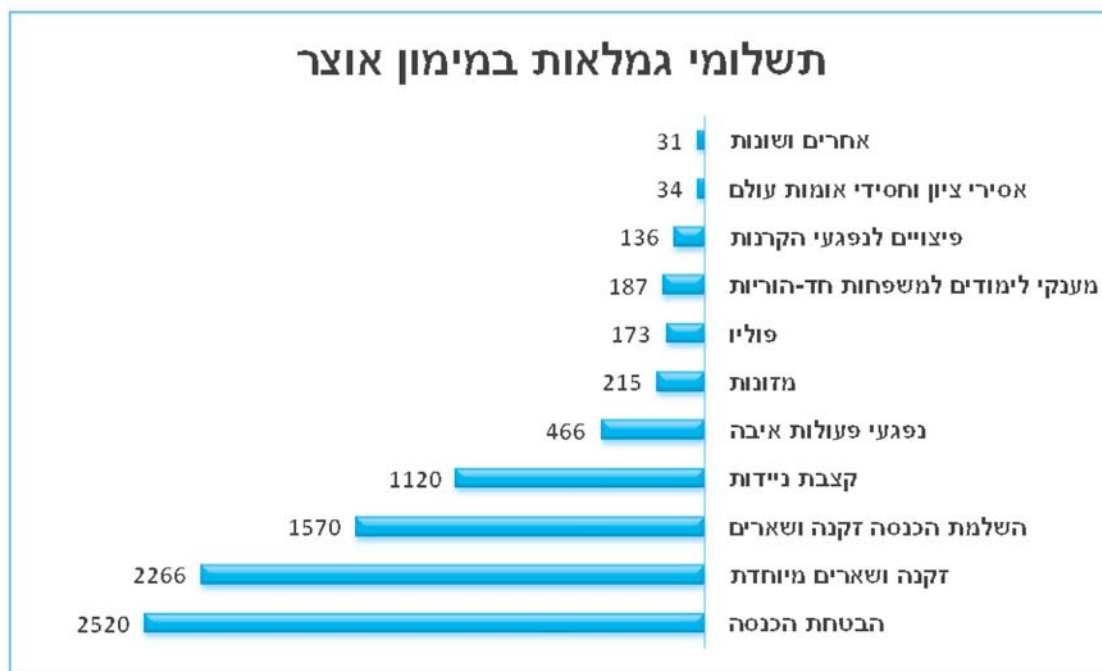
השתתפות בהוצאות מינהל -

על פי הוראות סעיף 9(ב) לחוק נושאת הממשלה בחלק יחסי מהוצאות המינהל שהיו בפועל, כאשר סכום זה נאמד על יסוד חלוקת ההוצאות המנהליות לכל ענפי הביטוח.

על פי שיעור ההשתתפות מחוייבת הממשלה בהוצאות שיש למוסד על בסיס מצטבר.

תשלומי גמלאות שבמימון משרד האוצר (במיליוני ש"ח):

גמלה	2012	2011	גידול\קטיון) ב- %
הבטחת הכנסה	2,520	2,477	1.7
זקנה ושארים מיוחדת	2,266	2,360	(4)
השלמת הכנסה זקנה ושארים	1,570	1,515	3.6
קצבת ניידות	1,120	1,028	8.9
נפגעי פעולות איבה	466	476	(2)
מזונות	215	232	(7.3)
פוליו	173	161	7.5
מענקי לימודים למשפחות חד-הוריות	187	181	3.3
פיצויים לנפגעי הקרנות	136	118	15.2
אסירי ציון וחסידי אומות עולם	34	34	-
אחרים ושונות	31	23	34.7
סה"כ	8,718	8,605	1.3

תשלומי גמלאות שבמימון משרד הבטחון (מיליוני ש"ח):

גידול ב- %	2011	2012	גמלה
6.9	1,043	1,115	תגמולי מילואים
13.6	22	25	אבטלה למשוררי צבא קבע
50	0.2	0.3	דמי לידה לחיילות משוחררות
7	1,065	1,140	סה"כ

הנהלת המוסד מביעה את הערכתה לעבודתם של עובדי המוסד לביטוח לאומי המשתקפת בדוח זה.

שם: פרופ' שלמה מור-יוסף
מנהל כללי

21/04/2013

תאריך